

Milieu- en duurzaamheidsbeleidsplan

2025-2028

Amaliazorg

Inhoudsopgave

1	INLEIDING	3
2	MILIEUTHERMOMETER ZORG	4
	2.1 Wettelijk kader	4
	2.2 Milieuthermometer als zorgspecifiek milieumanagementsysteem	4
3	UITVOERING MILIEU- EN DUURZAAMHEIDSBELEID MET BEHULP VAN DE PDCA-CYCLUS	6
	3.1 Stap 1 Planfase	6
	3.2 Do-fase	8
	3.3 Check- & act-fase	10

1 Inleiding

Bij Amaliazorg zorgen we met aandacht voor onze bewoners en onze medewerkers. Tegelijkertijd voelen we ons verantwoordelijk voor de wereld om ons heen. We willen de natuur en haar hulpbronnen met zorg behandelen, zodat we de planeet in goede staat kunnen doorgeven aan toekomstige generaties.

De zorgsector draagt ongeveer 7% bij aan de totale CO₂-uitstoot in Nederland, waarbij de verpleeghuissector (VVT) en ziekenhuizen de grootste bijdragen leveren. Als zorgorganisatie erkennen wij onze impact en willen we actief bijdragen aan de oplossing.

In dit milieu- en duurzaamheidsbeleid wordt beschreven hoe we binnen Amaliazorg gaan verduurzamen ofwel hoe we omgaan met milieu en duurzaamheid, hoe we invulling geven aan de vigerende wet- en regelgeving (o.a. EED) en welke verantwoordelijkheden hiermee samenhangen. Het milieu- en duurzaamheidsbeleid is daarnaast onlosmakelijk verbonden met het Meerjarenbeleidsplan.

Het beleid is bedoeld voor alle medewerkers, vrijwilligers en bewoners van Amaliazorg. Vanuit onze kernwaarden - professioneel, aandacht, respect en samenwerken- zijn onze medewerkers samen verantwoordelijk voor het vertalen van de beleidskeuzes van Amaliazorg in de dagelijkse praktijk van de zorg aan onze bewoners. Zo bouwen we aan een toekomstbestendige organisatie waarin goede zorg en zorg voor de aarde hand in hand gaan.

Om dit te realiseren doet Amaliazorg mee aan de Green Deal “Duurzame Zorg”. Green Deal Duurzame Zorg is een afspraak tussen de Rijksoverheid en andere partijen om activiteiten voor het realiseren van duurzame zorg uit te voeren. Op 18 april 2025 is de Green Deal ondertekend en is de eerste stap gezet naar een verdere verduurzaming van de bedrijfsvoering. Om te voldoen aan de Green Deal Zorg werkt Amaliazorg met De Milieuthermometer Zorg. Dit is een instrument om vorm te geven aan de eisen van de Green Deal.

Het Milieu- en duurzaamheidsbeleid heeft als doel:

- Amaliazorg streeft ernaar om in juni 2026 het bronzen niveau van de Milieuthermometer Zorg te behalen voor alle locaties.
- Amaliazorg streeft ernaar de CO₂-uitstoot per bed/m²/fte te reduceren om te komen tot 54% reductie in 2030 en 72% reductie in 2050. Amaliazorg heeft een CO₂ reductieplan opgesteld om dit doel te bereiken.
- Voldoen aan de eisen van zorgkantoren met betrekking tot duurzaamheid:
 - Committeren aan de doelen van Green Deal, bronzen certificaat.
 - Duurzaamheid verankeren in de strategie.
 - Het opnemen van duurzaamheidsprestaties in het jaarverslag.
 - Opstellen mobiliteitsplan – vervoersbewegingen personeel.

Amaliazorg werkt vol overtuiging aan het behalen van de Green Deal om op die manier een bijdrage te leveren aan de verduurzaming van de zorgprocessen. Amaliazorg heeft ook een visie op leefgeluk en werkgeluk, verankerd in het Meerjarenbeleid. Deze visies zijn medebepalend in de wijze waarop wij keuzes maken en invulling geven aan de Green Deal.

2 Milieuthermometer zorg

2.1 Wettelijk kader

Diverse wetgeving vormt de basis van de verplichte eisen die in de milieuthermometer zorg staan vermeld. We benoemen hierbij de belangrijkste.

2.1.1 Omgevingswet (sinds 2024)

De Omgevingswet heeft veel milieuregelgeving samengebracht, waaronder:

- **Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)**: regelt milieubelastende activiteiten zoals energieverbruik, stookinstallaties, afvalbeheer, en bescherming van flora en fauna.
- **Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl)**: stelt eisen aan gebouwen, zoals ventilatie, energieprestatie, en veiligheid. Ook relevant voor nieuwbouw en renovatie van zorggebouwen.

2.2.2 Wet milieubeheer (gedeeltelijk nog van kracht)

Hoewel grotendeels opgegaan in de Omgevingswet, blijven enkele onderdelen zoals afvalstoffen, broeikasgasemissies en milieuaansprakelijkheid geregeld via deze wet.

2.2.3 EED

Sinds 15 juli 2015 is ook in Nederland de Europese *Energie Efficiency Directive* (EED) van kracht. De vertaling van deze wetgeving heet de 'Energie Efficiëntie Richtlijn' (EER). De EER verplicht grote bedrijven (> 250 fte, of > 50 miljoen euro omzet en > 43 miljoen euro balanstotaal) om iedere 4 jaar een energieaudit uit te laten voeren.

Amaliazorg heeft circa 550 medewerkers en is dus EED-plichtig. Amaliazorg wil aan de EED voldoen door de Milieuthermometer Zorg te implementeren. Onderdeel van de EED is 'De EED informatieplicht'. Deze geldt voor alle locaties met meer dan 50.000 kWh of 25.000 m³ aardgasverbruik. Met het ministerie van Economische Zaken (EZK) is in de Green Deal Duurzame Zorg 3.0 de afspraak voor harmoniseren wetgeving gemaakt. In vervolg hierop is nu met EZK afgesproken dat de CO₂-Reductietool¹ met informatie over de (nieuwe) erkende maatregelen gebruikt mag worden voor de Informatieplicht.

2.2.4 Besluit WPM

Een organisatie van 100 of meer medewerkers is vanaf 1 juli 2024 verplicht te rapporteren over het zakelijk verkeer en het woon- werkverkeer van de medewerkers.

2.2 Milieuthermometer als zorgspecifiek milieumanagementsysteem

Amaliazorg gebruikt de [Milieuthermometer Zorg](#) als instrument om de milieuprestaties in weer te geven. De Milieuthermometer Zorg is ontwikkeld door MPZ en haar leden in samenwerking met Stichting Milieukeur (SMK). De Milieuthermometer Zorg is een certificeerbaar milieumanagementsysteem dat een duurzame bedrijfsvoering stimuleert en borgt. Thema's die met de Milieuthermometer Zorg aan bod komen zijn: management, energie, water, afvalwater, bodem, lucht, afval, hinder, gevaarlijke stoffen, catering en voeding, reiniging, vervoer, inkoop, vastgoed, groenbeheer, papier en textiel.

De Milieuthermometer is een handzaam instrument om de milieuprestatie en milieuzorg structureel te verbeteren en concreet aantoonbaar te maken voor personeelsleden, cliënten, bezoekers, vrijwilligers en belanghebbenden zoals de zorgverzekeraars, gemeenten en bevoegd gezag. Andere organisaties die met de Milieuthermometer werken geven aan dat

¹ De CO₂-reductietool is een instrument in Excel dat zorginstellingen helpt bij het per gebouw verzamelen van energieverbruiksdata en het doorrekenen van verduurzamingsmaatregelen.

het instrument focus geeft voor het aanpakken van nuttige milieumaatregelen. Het zet de neuzen van de medewerkers binnen de zorgorganisatie dezelfde kant op. De meeste maatregelen kunnen opgepakt worden binnen bestaande taken en/of plannen. Door op het juiste moment rekening te houden met duurzaamheid gaat het in één keer goed en bespaart de zorgorganisatie tijd en kosten.

De Milieuthermometer kent drie certificeringsniveaus: brons, zilver en goud. Het bronzen niveau dat Amaliazorg in 2026 wil behalen betreft onder andere het nemen van de *Erkende Maatregelen* voor Energiebesparing. Zo vormt het de basis van een praktisch milieuzorgsysteem.

3 Uitvoering milieu- en duurzaamheidsbeleid met behulp van de PDCA-cyclus

Het werken met de Milieuthermometer Zorg kent een cyclisch proces (plan, do, check, act) om continue verbetering te stimuleren.

3.1 Stap 1 Planfase

Amaliazorg heeft tijdens de 0-meting in 2025 in beeld gebracht:

1. Hoever ze is met het uitvoeren van milieu- en duurzaamheidsmaatregelen;
2. Hoe groot haar CO₂-footprint is.

Op basis van de 0-meting kwam naar voren dat er binnen Amaliazorg al veel gedaan wordt op het gebied van milieu. Van de 37 verplichte eisen voldeden we er bij de start van het project al aan 23. Van de 18 extra eisen, waren er voor 16 slechts zeer geringe inspanningen nodig. In een plan van aanpak is uitgewerkt welke acties nodig zijn en hoe deze worden uitgevoerd om de resterende eisen te behalen en het bronzen certificaat in Q2 2026 te behalen.

Voor de jaren daarna worden jaarlijks jaarplannen vastgesteld door het Kernteam in samenwerking met de werkgroepleden. Het treffen van maatregelen kost geld, maar het verminderen van CO₂ en grondstoffen levert ook besparingen op. Per thema worden bij het keuzeproces van uit te voeren acties ook de kosten meegenomen.

Belangrijke verbeterpunten op basis van de 0-meting zijn:

- Structurele aandacht en bewustwording van milieuvriendelijk werken binnen Amaliazorg
- Energie besparen
- Minder afval/verspilling en meer hergebruik
- Duurzaam bouwen, renoveren en vervangen

De doelstellingen voor de komende jaren t.a.v. deze punten worden hierna toegelicht.

3.1.1 Structurele aandacht en bewustwording van milieuvriendelijk werken in de zorg

Uit de 0-meting is naar voren gekomen dat we op dit moment al veel doen op het gebied van milieu, echter is dit nog niet op een structurele basis geborgd om dit vast te houden en verder te verbeteren. Door het meedoen aan de Green Deal heeft Amaliazorg ervoor gekozen om hier verandering in te brengen. Concreet betekent dit dat we de komende jaren een milieumanagementsysteem gaan opzetten waarin structurele aandacht voor milieuvriendelijk werken in de zorg is. Dit betekent:

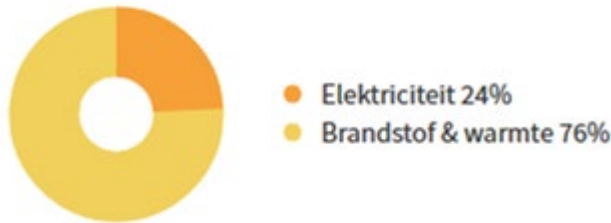
- Jaarlijks schrijven van een milieujaarplan, waarin de doelstellingen en acties voor het komende jaar worden vastgelegd en regelmatig worden geëvalueerd.
- Het inrichten van een overlegstructuur (kernteam – werkgroepen), zodat de aandacht voor het thema milieu continu wordt vastgehouden.
- Het betrekken van medewerkers via onder andere nieuwsberichten en bij het implementeren van acties, zodat de bewustwording over wat medewerkers zelf kunnen doen toeneemt.

3.1.2 Energie besparen

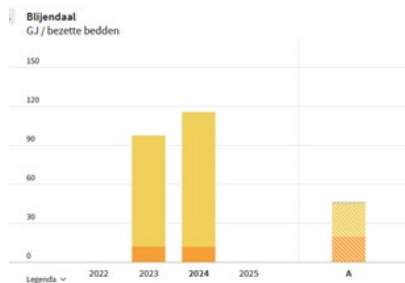
Amaliazorg heeft een CO₂-footprint opgesteld voor alle locaties. In 2024 is in totaal 1500 ton CO₂ uitgestoten. Om energieneutraal te opereren zijn er 1.748 draaiuren van een windturbine ofwel 11.685 m² zonnecellen nodig.

Het onderstaande figuur toont de procentuele verdeling van de CO₂-emissie over de verschillende thema's.

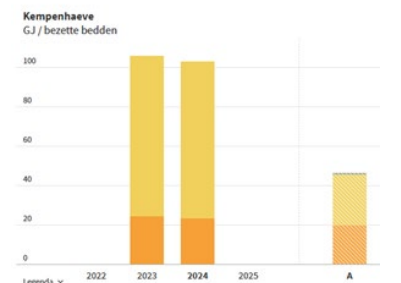
2024

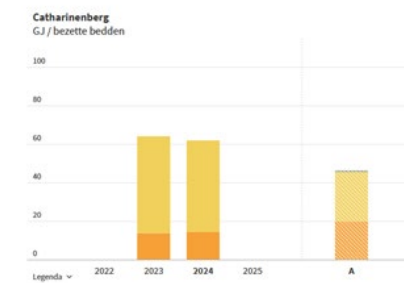
Blijendaal

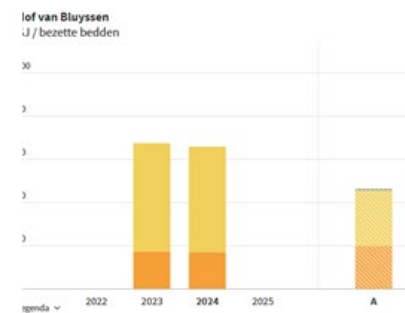
Kempenhaeve

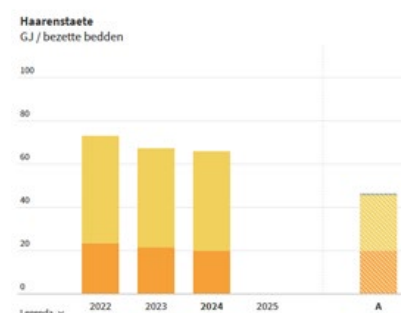
Catharinenberg

Hof van Bluysen

Van Haarenstate

Door het uitvoeren van de Greendealpunten:

Voldoen we aan de wetgeving voor energie, o.a. de EED. De prognose is dat een reductie van 54% CO₂ in 2030 wordt behaald ten opzichte van 2020 wanneer alle maatregelen van de Green Deal door de aangesloten zorgorganisaties worden uitgevoerd.

Opmerking: CO₂ komt ook vrij bij voedselproductie (thema 9), afvalstromen (thema 6).

3.1.3 Minder afval / verspilling en meer hergebruik

Het reduceren van afval is een essentieel onderdeel van duurzaam zorgbeleid. Binnen de Green Deal Zorg zetten wij ons in om verspilling te voorkomen, grondstoffen te hergebruiken en milieubelasting te minimaliseren. Door kritisch te kijken naar onze processen en keuzes, kunnen we verspilling tegengaan en waardevolle grondstoffen behouden. In de afgelopen jaren is er al veel gedaan om verspilling van grondstoffen tegen te gaan. Zo is in 2024 een systeem geïntroduceerd om plastic aan de bron te scheiden en is er een gesloten doseersysteem van schoonmaakproducten en wasmiddelen aangeschaft, zodat de medewerker altijd exact de benodigde hoeveelheid gebruikt.

Komende jaren gaan we ons richten op verbetering van de volgende thema's:

- Dagelijks gooien we veel voeding weg. Dit komt omdat onze inkoop op de afdeling beter afgestemd kan worden op de behoeften van onze bewoners. We gaan onderzoeken of en hoe we dit anders kunnen regelen.
- In de zorgsector hebben we dagelijks te maken met materialen die vaak na één keer gebruiken worden weggegooid, denk aan wegwerp onderleggers. We gaan onderzoeken welke veelgebruikte materialen we kunnen vervangen voor een duurzaam alternatief, of hoe we minder van deze materialen kunnen gebruiken.
- Waterbesparende douchekoppen.
- Duidelijker milieustraten op de afdelingen en kantoren en de buitenopslag.
- Goede afspraken met leveranciers van bijv. tilhulpmiddelen, rolstoelen, etc. dat zij kapotte hulpmiddelen mee retour nemen voor recycling.
- Jaarlijks overleg met de werkgroep afval en de afvalleverancier over mogelijke verbeteringen.

3.1.4 Duurzaam bouwen, renoveren en vervangen

Onze huidige gebouwen zijn van oudsher kloosters en destijds niet ontworpen met energieprestatie in gedachten. Op alle locaties zijn er in de komende jaren bouwplannen. Onze ambitie is om duurzaam te bouwen en te renoveren, met respect voor het verleden én oog voor de toekomst. Nieuwe gebouwen moeten voldoen aan de BENG-eisen (Bijna EnergieNeutraal Gebouw), wat vraagt om energiezuinige oplossingen en slimme materiaalkeuzes. Voor onze bestaande en monumentale panden is dit een uitdaging, maar zoeken we naar haalbare verbeteringen. We geloven dat erfgoed en duurzaamheid hand in hand kunnen gaan. Door innovatieve oplossingen te combineren met respect voor historische waarde, werken we stap voor stap aan een zorgomgeving die zowel duurzaam als karaktervol is. Om verspilling van grondstoffen tegen te gaan, sluiten we zo goed mogelijk aan bij natuurlijke momenten van renovatie of vervanging.

Wat betekent GACS voor Amaliazorg?

Het Gebouwautomatiserings- en Controlesysteem (GACS) speelt een sleutelrol in het verduurzamen van onze zorglocaties. GACS helpt ons om het energieverbruik van installaties zoals verwarming, koeling en ventilatie actief te monitoren en bij te sturen. Dit draagt direct bij aan onze milieudoelstellingen: minder verspilling, lagere CO₂-uitstoot en een efficiënter gebruik van energie.

Vanaf 2026 is GACS verplicht voor gebouwen met installaties boven 290 kW, en vanaf 2030 al vanaf 70 kW. Voor Amaliazorg betekent dit dat we op tijd moeten inventariseren welke locaties onder deze regelgeving vallen en welke stappen nodig zijn om te voldoen. Door GACS slim te integreren in ons beleid, verbeteren we niet alleen onze energie-efficiëntie, maar voldoen we ook aan Europese regelgeving zoals de EPBD en de CSRD.

3.2 Do-fase

In de do-fase beschrijven we hoe we structureel uitvoering gaan geven aan de gemaakte plannen. Daarbij worden we ondersteund door adviesbureau R-ffect, zij zijn gespecialiseerd in het opzetten, implementeren en onderhouden van de milieuthermometer zorg als milieumanagementsysteem.

3.2.1 Taken en verantwoordelijkheden

Functie / team	Samenstelling en taken / verantwoordelijkheden
Bestuurder	Eindverantwoordelijk voor het milieu- en duurzaamheidsbeleid

Duurzaamheidscoördinator: coördinator Facilitair, Gebouwen en Duurzaamheid	Projectleider Green Deal Mede verantwoordelijk voor het opstellen en uitvoeren van het milieubeleid en verantwoordelijk voor het juist verwerken van de gevraagde gegevens in de milieuthermometer. Contacten met andere stakeholders, zoals het management, OR en deelnemers van de MRE Green Deal Zorg (Metropool Regio Eindhoven).
Kernteam	Het kernteam bestaat uit: de duurzaamheidscoördinator, de adviseur veilig en gezond werken en de beleidsmedewerker. Samen zijn zij verantwoordelijk voor: <ul style="list-style-type: none"> • De 0-meting. • Het opstellen, implementeren en evalueren van het milieubeleid. • De aansturing en ondersteuning voor de leden van het projectteam.
Werkgroepen	Een werkgroep bestaat uit medewerkers, die invulling geven aan bepaalde onderdelen van het milieumanagementsysteem; milieuthermometer. Daarnaast dragen zij het milieu- en duurzaamheidsbeleid uit binnen Amaliazorg.
Medewerkers, bewoners, familieleden en vrijwilligers	Zijn zich bewust van de impact op het milieu ten aanzien van het eigen handelen. Zij voeren het milieu- en duurzaamheidsbeleid uit in de praktijk.
OR	De OR heeft conform artikel 25.1 lid 1 adviesrecht op beleidsmatige, organisatorische en administratieve voorzieningen in verband met het milieu

3.2.2 Overleg

Het kernteam komt op verzoek van de duurzaamheidscoördinator op regelmatige basis bij elkaar. Na het behalen van het Bronzen Certificaat zijn zij verantwoordelijk voor het continue verbeterproces. Ieder jaar maken zij een jaarplan en zorgen zij voor de uitvoering van de daarbij behorende acties.

Het projectteam bestaande uit het kernteam en de leden van de werkgroepen komen eens in de 6 weken bij elkaar voor overleg. Tijdens deze overleggen wordt de status van de uitvoering van het Plan van Aanpak / jaarplan besproken, worden besluiten genomen en wordt informatie met elkaar uitgewisseld. De werkgroepen bepalen zelf wanneer ze samen komen. In de actielijsten geven ze aan wat de voortgang van de actiepunten is.

Het projectteam en de werkgroepen zijn autonoom. Bij discussie over de keuze van acties wordt dit ter besluitvorming voorgelegd aan het MT.

3.2.3 Voorlichting en bewustwording

Communicatie is een belangrijk onderdeel van ons milieumanagementsysteem. Via onder andere nieuwsberichten op Amaliaplein, nieuwsbrieven en mogelijk teamoverleg, vrijwilligers en familieleden voorgelicht over verduurzaming van onze zorg.

3.2.4 Documentatie

In een Teams-omgeving (beschikbaar gesteld door MPZ) houden we onze actuele stand van zaken bij voor ieder thema van de Milieuthermometer Zorg. Hier houden we ook bij wie verantwoordelijk is voor de uitvoering en wat de planning is om een actie op te pakken.

3.3 Check- & act-fase

2025 staat voornamelijk in het teken van het opbouwen van de milieuthermometer Zorg. Evaluatie van de documenten vindt tussentijds plaats door R-effect. Ook de certificering zelf is een evaluatiemoment. Jaarlijkse vindt een heraudit als onderdeel van de 3-jaarlijkse certificeringscyclus plaats. Actiepunten vormen samen met nieuwe inzichten, organisatieontwikkelingen en nieuwe ambities de basis voor de nieuwe jaarplannen. Verantwoording over het uitvoeren van de acties en goedkeuring van de nieuwe jaarplannen gebeurt enerzijds via de overleggen van kernteam/werkgroepen en anderzijds via de bestaande werkoverleggen tussen de facilitair coördinator, de manager VII en de bestuurder.